

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a Kiss és Kiss Ügyvédi Iroda (eljárt képviselő: dr. Kiss Árpád ügyvéd, 1054 Budapest, Hold utca 29. III/5.) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Sándor Attila ügyvéd (7100 Szekszárd, Garay tér 1.I/5.) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Tolna Megyei Bíróságon indított perében a 2009. július 10. napján kelt 10.P.20.291/2007/44. számú ítélet ellen az alperes részéről 46. sorszám, a felperes részéről 47. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a nem vagyoni kártérítésre, az utazási többletköltség és a gyógyászati segédeszköz költsége címén megítélt vagyoni kártérítésre, valamint az állam által előlegezett költség viselésére vonatkozó fellebbezett részében helybenhagyja.

Az elsőfokú perköltség viselésére vonatkozó részében az elsőfokú ítéletet megváltoztatja, és az alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 400.000 (négy százezer) forintra leszállítja.

A keresetveszteséget pótló járadék címén megítélt vagyoni kártérítésre vonatkozó részében az első fokú ítéletet hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 25.000 (huszonötezer) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a hatályon kívül helyezéssel összefüggésben a felperesnek 14.000 (tizennégyezer) forint, az alperesnek 20.000 (húszezer) forint másodfokú költsége merült fel.

A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A 2004. július 2. napján bekövetkezett közlekedési balesetben a felperes a VII-IX. bordák törését, a IV-VI. háti csigolyák összenyomatásos törését, és a bal lapockacsont csúcsának törését szenvedte el, valamint traumás mellkasi folyadék és vérgyülem alakult ki nála. A baleset helyszínéről az alperesi kórház traumatológiai osztályára szállították, ahol a 2004. július 2. napjától július 13. napjáig, majd a 2004. július 20. napjától július 28. napjáig tartó gyógykezelése során a légzésfunkció helyreállítása érdekében több alkalommal mellkas csapolást végeztek és bordatörését kezelték. A felperes csigolyatörését csak 2004. november 26-án diagnosztizálták, amikor annak műtéti gyógyítására már nem volt lehetőség.

A műtéttel elkerülhető lett volna a csigolyák jelentős összeroppanása és a háti gerincpúp kialakulása, biztosítható lett volna a háti gerinc terhelhetőségének fenntartása. A csigolyák összeroppanása miatt a felperes felső háti gerincszakasza fizikailag nem terhelhető, testmagassága tíz centiméterrel csökkent. Fizikai munkavégzésre alkalmatlanná vált, járása és járműhasználata súlyosan nehezített. Állapotában javulás nem várható, az életkor előre haladtával annak romlásával kell számolni.

A baleset időpontjában harminchárom éves, géplakatos szakképzettségű felperes korábbi munkakörét - targoncakezelő, darus és raktáros - ellátni nem tudja, 2005. március 1. napjától III. csoportú rokkant.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 8.000.000 forint nem vagyoni kártérítést, ennek 2004. július 2. napjától járó késedelmi kamatát, a 2005. május 1. napjától 2009. június 30. napjáig terjedő időre nettó 3.872.700 forint hátralékos vagyoni kártérítést, ennek 2008. január 1. napjától járó késedelmi kamatát, 2009. július 1. napjától havi nettó 67.655 forint összegű keresetvesztéseget pótló járadékot, havi 10.000 forint összegű vagyoni kártérítést utazási többletköltség címén, valamint 2009. évtől évi 10.000 forint összegű vagyoni kártérítést gyógyászati segédeszköz költsége címén. Kötelezte az alperest az elsőfokú perköltség és az állam által előlegezett költség megfizetésére, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A 2009. július 1. napjától esedékes járadékfizetési kötelezettség tekintetében az ítéletet előzetesen végrehajthatónak nyilvánította. Határozatának indokolása szerint 2004. július 2-án nem történt meg a felperes hátgerincének megfelelő radiológiai vizsgálata. A rendelkezésre álló felvételen is látszik, hogy az V. számú csigolya felső zárólemezeének jobb oldala beroppan, a fölötte lévő nyaki csigolyák elcsavarodtak. Ez a radiológiai kép szükségessé tette volna a további vizsgálatokat, köztük a sérült gerincszakasz CT vizsgálatát. Az alperes a kellő körültekintést és gondosságot elmulasztva a csigolyatörést nem ismerte fel, ezért a korai stabilizáló műtétet nem végezte el. Az általa alkalmazott konzervatív kezelés megfelelő gyógy módnak nem tekinthető, sorsszerű megbetegedés - csonttritkulás - szerepe a sérülés kialakulásában kizárható, a mellkas csapolás visszautasításának pedig jelentősége nincsen.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes munkaképesség-csökkenésben is megnyilvánuló súlyos egészségromlása az alperestől elvárható gondos ellátás elmulasztásával okozati összefüggésben áll, ezért az alperes köteles a felperes vagyoni és nem vagyoni kárának megfizetésére. A nem vagyoni kártérítés összegének megállapításánál figyelemmel volt arra, hogy a fiatal életkorú felperes fizikai aktivitásra és fizikai munkavégzésre épülő élete alapjaiban megváltozott, önmaga ellátására, gyermekei nevelésére és a nagycsaládos életforma megélésére azonban továbbra is alkalmas maradt. A gyógyászati segédeszköz költségét évi 10.000 forintban, míg a közlekedési többletköltséget az indokolt és igazolt kisvárosi közlekedési szükséglet alapján havi 10.000 forintban állapította meg. A keresetveszteséget pótló járadék összegének megállapításánál a felperes 2004. évre vonatkozó adóbevallása alapján havi nettó 147.000 forintból indult ki, amelyből levonta a felperes részére folyósított rokkantsági nyugdíj összegét, így 2009. július 1. napjától havi nettó 67.655 forint járadék megfizetésére kötelezte az alperest. A keresetveszteséget pótló járadék összegét a 2005. május 1. napjától 2009. június 30. napjáig terjedő időre 3.552.700 forintban, a közlekedési többletköltség címén járó vagyoni kártérítés hátralékos összegét 2007. január 1. napjától 2009. június 30. napjáig 300.000 forintban, míg a gyógyászati segédeszköz költsége címén járó vagyoni kártérítés 2007. és 2008. évre járó hátralékos összegét 20.000 forintban állapította meg. Az összesen 3.872.700 forint hátralékos baleseti kártérítési járadék egy összegben történő megfizetésére kötelezte az alperest, annak késedelmi kamatával együtt.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mindkét fél fellebbezéssel élt.

A felperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és a nem vagyoni kártérítés összegének 15.000.000 forintra, míg a közlekedési többletköltség címén járó vagyoni kártérítés összegének havi 20.000 forintra történő felemelését kérte. Álláspontja szerint a nem vagyoni kártérítés összegének megállapításánál az elsőfokú bíróság nem értékelte, hogy munkaképesség-csökkenése miatt a ház körüli munkák ellátásában is mások, elsősorban házastársa segítségére szorul, amely a családban betöltött szerepének a megváltozásán keresztül súlyos pszichés terhet jelent számára. Egészségi állapotának további romlása várható, gerincfájdalmai miatt állandó gyógyszeres kezelést igényel. Mindezek nemcsak a nagycsaládos életforma megélésében korlátozzák, hanem az élet más területén is hátrányt jelentenek számára. Sérelmezte, hogy a közlekedési többletköltség megállapításánál az elsőfokú bíróság kizárólag a gépjármű üzemanyag költségével számolt, annak avulását, illetve karbantartási költségét nem vette figyelembe, továbbá nem értékelte, hogy orvosi kezelés miatt rendszeresen kell elutaznia más városokba. Kifogásolta, hogy a keresetveszteséget pótló járadékot az elsőfokú bíróság a 2009. június 30. napjáig terjedő teljes időszakra a 2004. évi nettó jövedelem alapján állapította meg, és jövedelmének várható növekedését figyelmen kívül hagyta. Úgy ítélte meg, hogy ennek mértéke pontosan nem állapítható meg, ezért kérte annak figyelembe vételét, hogy a Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján a teljes munkaidőben foglalkoztatottak havi nettó átlagkeresete milyen mértékben növekedett. Erre tekintettel keresetét felemelte, és a keresetveszteséget

pótló járadék összegének 2009. július 1. napjától kezdődően havi 113.552 forintban, a hátralékos járadék összegének a 2005. május 1. napjától 2009. június 30. napjáig terjedő időre 4.674.659 forintban történő megállapítását, és a késedelmi kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontjának 2007. június 1. napjára történő módosítását kérte. A bizonyítás várható nagy terjedelmű kiegészítésére figyelemmel felvetette az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének lehetőségét is.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és a felperes keresetének teljes elutasítását kérte. Állította, hogy a felperes nem adta át az igazságügyi orvosszakértőnek a sérült gerincszakasról 2004. július 2. napján készült oldalirányú röntgenfelvételt, ezzel elzárta az alperest attól, hogy körültekintő és gondos eljárását bizonyíthassa. E felvétel vizsgálata során ugyanis megállapítható lett volna, hogy a csigolya sérülés 2004. július 2. napján nem volt felismerhető, a felperesnek pedig olyan egyéb tünete nem volt, amelyre tekintettel az alperestől elvárható lett volna további célzott vizsgálatok elvégzése. Álláspontja szerint a csigolyasérülés hosszú távú, legbiztonságosabb kezelése a sérülés helye körüli háti izomzat megerősítése, amelyre a felperes esetében sor került.

A felperes fellebbezése a keresetvesztéseget pótló kártérítésre vonatkozó rendelkezéseket támadó részében alapos, ezt meghaladóan alaptalan, míg az alperes fellebbezése teljes egészében alaptalan.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás - a keresetvesztéseget pótló kártérítésre vonatkozó megállapítások kivételével - teljes és helyes, és ebben a részében helytálló az érdemi döntés is.

Az elsőfokú bíróság a perben beszerzett és többször kiegészített, minden szempontból aggálytalan orvosi szakvélemények alapján helyesen állapította meg, hogy az alperes az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 77.§-ának (3) bekezdése szerint elvárható gondosságot elmulasztotta akkor, amikor a felperes gerincsérülését nem ismerte fel, az ehhez szükséges további vizsgálatokat nem végezte el, és ezáltal megfosztotta a felperest a háti gerincszakasz helyreállításához elengedhetetlen, arra alkalmas korai stabilizáló műtét elvégzésének lehetőségétől. Egyértelműen megállapítja a szakvélemény, hogy a 2004. július 2-án készített röntgenfelvételen már látható a felperes V. háti csigolyájának zárólemez beroppanása, amelyet a szakértő által hiányolt oldalirányú felvétel, illetve CT vizsgálat is megerősíthetett volna. A szakértő arra is kitért, hogy a nem vitásan bekövetkezett bordatörésekre figyelemmel az alperes akkor tanúsította volna az elvárható gondosságot, ha kifejezett háti gerinc panaszok nélkül is teljes hátgerinc röntgent készít a felperesről. Az alperes által alkalmazott konzervatív kezelést (izomerősítő torna) a felperes esetében fennálló, több csigolyát érintő instabilitás miatt a szakértő adekvát kezelésnek nem találta.

Az alperes mulasztása folytán súlyosan sérült a felperes testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi joga (Ptk.76.§), ezért az elsőfokú bíróság által

helyesen felhívott jogszabályi rendelkezések alapján köteles a felperes vagyoni és nem vagyoni kárának megtérítésére.

A nem vagyoni kártérítés összegének megállapításánál az elsőfokú bíróság helyesen értékelte, hogy a fiatal életkorú felperes korábbi, elsősorban fizikai munkavégzésre épülő életformája gyökeresen megváltozott. Egészségi állapota folytán attól a munkahelyétől kellett megválnia, ahol tizennyolc évig folyamatosan dolgozott, amely a vagyoni hátrányok mellett nyilvánvalóan nem vagyoni sérelmet is okozott számára. Nem lehetett figyelmen kívül hagyni, hogy a felperesnek orvosi szakvéleménnyel alátámasztottan állandó gerincfájdalmai vannak, illetve a családon belüli munkamegosztás szükségszerű megváltozása nyilvánvalóan pszichésen is megterhelő számára. A másodfokú bíróság azonban úgy ítélte meg, hogy mindezen egyéb szempontok mellett is az elsőfokú bíróság által megállapított 8.000.000 forint - a személyi sérelem súlyát és annak következményeit, a károkozás időpontjában fennálló ár- és értékviszonyokat, valamint a más hasonló ügyekben kialakult bírói gyakorlatot figyelembe véve - alkalmas a felperest ért nem vagyoni hátrányok kiküszöbölésére vagy legalábbis csökkentésére.

Ugyancsak helyes a közlekedési többletköltség címén járó vagyoni kártérítésnek az elsőfokú bíróság által meghatározott havi 10.000 forintos összege. Ennek magasabb összegben történő megállapítására a másodfokú bíróság a felperes által a fellebbezésben felhozott egyéb indokok alapján sem látott lehetőséget.

A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a nem vagyoni kártérítésre, az utazási többletköltség és gyógyászati segédeszköz költsége címén megítélt vagyoni kártérítésre, valamint az állam által előlegezett költség viselésére vonatkozó fellebbezett részében a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján, a Pp.213.§-ának (2) bekezdése szerinti részítélettel helybenhagyta.

A felperesnek a fellebbezésben felemelt keresetére is tekintettel téves ugyanakkor a keresetveszteséget pótló járadék összegére vonatkozó ítéleti rendelkezés.

A Ptk.357.§-a (1) bekezdése szerint a balesetet szenvedett személy keresetveszteségét (jövedelem kiesését) általában a balesetet megelőző egy évben elért rendszeres kereset (jövedelem) havi átlaga alapján kell meghatározni. Ha az említett idő alatt a keresetben (jövedelemben) tartós jellegű változás állott be, csak a változás utáni keresetet (jövedelmet) lehet figyelembe venni. A (2) bekezdés értelmében, ha a balesetet szenvedett személy munkabére a balesetkor rendszeres jellegű és határozott összegű volt, ezt kell a keresetveszteség megállapításánál figyelembe venni.

A keresetveszteséget pótló járadék alapja tehát nem a felperes 2004. évi adóbevallásában szereplő nettó jövedelme, hanem a 2004. július 2. napját megelőző egy évben elért rendszeres keresetének havi átlaga, illetve ha ez alatt az egy év alatt keresetében tartós jellegű változás állt be, a változás utáni kereset átlaga. Ezt a keresetet - amely a felperes volt munkáltatójának megkeresésével

tisztázható - bruttó összegben kell figyelembe venni, és csökkenteni kell a nyugdíjjárulékkal, a magán-nyugdíjpénztári járulékkal és tagdíjjal, az egészségbiztosítási járulékkal, valamint a munkavállalói járulékkal (1/2006 (V.22.) PK vélemény a baleseti járadék alapjául szolgáló átlagkereset meghatározásáról és a járadék számítási módjáról).

Miután a felperes fellebbezésében járadékfelemelési igényt is érvényesített, az is tisztázásra szorul, hogy a káreseményt követő években a felperessel azonos vagy hasonló iskolai végzettségű, azonos vagy hasonló munkakörben foglalkoztatott munkavállalók a felperes volt munkáltatójánál mekkora átlagjövedelmet értek el (Ptk.357.§-ának (3) bekezdése, PK.48.számú állásfoglalás).

A keresetvesztéseget pótló járadék személyi jövedelemadó köteles bevételnek minősül, ezért a felperes részére fizetett, és a járadék kiszámításánál ugyancsak figyelembe veendő társadalombiztosítási ellátást (rokkantsági nyugdíjat) is úgy kell számításba venni, mintha személyi jövedelemadó fizetési kötelezettség terhelné (bruttósított számítással).

A keresetvesztéseget pótló járadék összegének meghatározásához szükséges bizonyítás felvétele a másodfokú eljárás kereteit meghaladja, ezért a másodfokú bíróság a Pp.252.§-ának (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét ebben a részében hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A részbeni hatályon kívül helyezésre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a perköltség megfizetésére vonatkozó részében a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és az alperest a Pp.81.§-ának (2) bekezdése, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet (R.) 3.§-a (2) bekezdésének a) pontja alapján a terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő 400.000 forint összegű ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezte.

A másodfokú bíróság részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének a nem vagyoni kártérítésre, az utazási többletköltség és gyógyászati segédeszköz költsége címén megítélt vagyoni kártérítésre vonatkozó részét véglegesen elbírált, ezért ebben a körben rendelkezett a másodfokú perköltség viseléséről (4/2009.(XII.14.)PK vélemény), és a Pp.81.§-ának (1) bekezdése, valamint az R. 3.§-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján az alperest kötelezte a felperes javára ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére. A hatályon kívül helyező rendelkezéssel összefüggő további perköltség összegét a másodfokú bíróság a Pp.252.§-ának (4) bekezdése alapján csak megállapította, annak viseléséről az elsőfokú bíróság határoz.

A felperes személyes költségmentességben részesült, az alperes személyes illetékmentes, ezért a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13.§-ának (2) bekezdése, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII.

törvény 4.§-ának (1) bekezdése alapján az illeték viseléséről rendelkezni nem kellett.

P é c s, 2010. március 25.

dr. Veszeley József s.k. a tanács elnöke, dr. Kutasi Tünde s.k. előadó bíró, dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. bíró